

FORUM NUEVA ECONOMIA

Barcelona, 20 de novembre de 2017-11-15

Molt bon dia tothom.

Gràcies, amic Rafel Jorba, per les teves paraules, afectuoses sempre, plenes de sentit comú i de compromís amb un país que ara com mai ens necessita a tots per mirar endavant.

Gràcies a Forum Nueva Economia, un cop més, per la seva amable invitació i per oferir-me una tribuna des d'on compartir amb tots vostès les meves reflexions.

Els parlaré avui, naturalment, de la situació política que travessen Catalunya i Espanya. Els he de dir que ho faré com socialista, sense responsabilitats orgàniques des de fa anys, però també condicionat per la meua qualitat d'expresident de la Generalitat. Un no es pot sostreure al fet d'haver estat al front de les institucions catalanes, amb tota la càrrega simbòlica que això implica. Crec que avui, com expresident, tinc la obligació de reflexionar en veu alta i de fer-ho fugint de tota ambigüitat. El nivell de confusió i la gravetat del moment així ho reclamen.

La meua intervenció s'articula a partir de 6 idees bàsiques:

1ª.- El desenvolupament de l'autogovern de Catalunya té problemes que cal resoldre. Són problemes reals.

2ª.- La independència és una mala solució per a resoldre aquests problemes.

3ª.- El "procés" ha estat letal per a Catalunya. Cal exigir responsabilitats polítiques als responsables del que ha passat.

4ª.- Els canvis que necessita Catalunya per millorar el seu autogovern són possibles.

5ª.- Les eleccions del 21D obren, en qualsevol cas, un nou escenari.

6ª.- Ens cal, col·lectivament, encarar una etapa de reconstrucció i de reconciliació.

1 (idea)

En efecte, **el nostre autogovern te problemes**. Ho són de Catalunya, naturalment, però també ho són del conjunt d'Espanya. I no són problemes nous ni el resultat d'un soufflé que el temps s'hauria encarregat de dissipar, com creien alguns.

No. El malestar català no és el resultat d'un simple escalfament del debat polític i social. La seva base és real, encara que molts dels problemes detectats es presenten de forma exagerada o partint de mitges veritats que tot sovint amaguen mentires senceres.

La Constitució de 1978 ha estat útil i positiva, en termes generals. Ho hem de dir sense cap mena de complex. Com també ho ha estat l'Estatut. Ha fet possible que Espanya disposi d'una estructura de govern territorial amb moltes similituds, pel que fa a les competències exercides, a un estat federal. Però el seu desenvolupament ha posat de manifest deficiències i limitacions que han de ser resoltes.

Que estiguem orgullosos de la Constitució que tenim i del Pacte Constitucional que la va fer possible, no vol dir que l'haguem de venerar com si fos una realitat immutable. Les Constitucions es poden canviar i cal fer-ho quan es constata la necessitat en benefici d'una millor convivència.

La primera deficiència que constatem és la del finançament autonòmic. Hi ha hagut millores molt evidents en aquest camp, derivades dels successius "pactes fiscals" assolits al llarg dels anys i, especialment, de l'acord de 2009 que reivindico com un avenç considerable.

Cap dels successius acords (tot ells han de ser considerats pactes fiscals) poden ser qualificats com a definitius, malgrat que Artur Mas i José Maria Aznar així van considerar el de 2000. Tampoc el de 2009 i per això preveia el compromís de la seva revisió passats els 5 anys, compromís que el govern Rajoy ha incomplert amb l'excusa de la crisi econòmica. Com ha

incomplert, igualment, els compromisos en relació a les inversions de l'Estat a Catalunya.

Dos són els problemes principals que cal resoldre: el de **la coresponsabilitat fiscal**, és a dir, no només la capacitat de les Comunitats Autònomes de decidir les despeses d'acord amb les seves competències, sinó també els ingressos per a fer finançar-les. Ho hem de recordar: els ajuntaments disposen de major autonomia fiscal que les CCAA.

El segon problema principal és, al meu entendre, el de **la solidaritat**. La solidaritat territorial és necessària. Ho és a Espanya, com ho és en el conjunt d'Europa. Cap estat compost no pot funcionar sense mecanismes interns de solidaritat. Els efectes no desitjats dels mecanismes de solidaritat territorial vigents a Espanya han de ser corregits, de manera que totes les CCAA hi contribueixin i que les CCAA que més aporten al conjunt no resultin, al final del repartiment dels recursos, pitjor situades que les CCAA receptores d'aquesta solidaritat.

Els sectors independentistes han utilitzat barroerament el greuge financer com a combustible per a la seva causa. Parlen d'un espoli fiscal deliberat i teoritzen sobre un "dèficit fiscal" d'uns 16.000 M€. Aquesta és una xifra exagerada, desacreditada per les anàlisis econòmiques més rigoroses, com ja sabem.

Crec que és legítim revisar els límits d'aquesta solidaritat. I cal fer-ho en el marc de la revisió del sistema de finançament. Però no és acceptable ni negar la seva necessitat, ni exagerar-ne la seva magnitud per convertir-la en un motiu de confrontació.

La segona deficiència que vull comentar és la distribució competencial. Hem d'aclarir les responsabilitats de cada administració. Quan la Constitució fou escrita no sabíem l'abast que tindria la reforma de l'estructura territorial espanyola. Ara podem fer-ho millor, amb més precisió, pensant en quin és el nivell d'administració adequat per a cadascuna de les competències. Es tracta de reconèixer la responsabilitat de govern de les CCAA, que han de respondre davant dels seus conciutadans. Es tracta d'evitar l'abús de les tècniques legislatives (lleis

orgàniques i normativa bàsica) que laminen l'autoritat política dels governs de les CCAA. Es tracta d'evitar, també, el recurs permanent al TC.

La tercera deficiència és la manca d'institucions "federals" i està molt relacionada amb l'anterior. Tot sovint, la justificació de normes bàsiques o de homogeneïtzació en diverses matèries competencials, ve de la necessitat d'adoptar un marc regulador comú a tot l'Estat Espanyol. El primer que hem de dir és que marc comú no és sinònim de marc homogeni. Però, en tot cas, el que és rellevant en un estat compost, com és Espanya, és que aquestes decisions han de ser compartides. Els governs de les CCAA han de poder intervenir en aquestes determinacions. No només el Govern central. I és per aquesta raó que necessitem mecanismes "federals" que facilitin l'adopció d'aquestes decisions compartides. Per això cal un Senat federal que actuï com autèntica cambra territorial.

En parlar d'aquestes tres deficiències de l'actual estat de les autonomies no vull passar per alt **dues reflexions de fons**:

La primera és que, de fet, estem discutint de **com es distribueix el poder a l'Espanya** del segle XXI. L'Estat de les Autonomies no és una organització jeràrquica en la que les administracions territorials tenen una posició de subordinació respecte de l'administració general de l'Estat. Són administracions diferents, amb competències i funcions diferents i amb responsabilitats polítiques i representatives diferents. Per això necessitem una millor definició de la distribució de competències a la que abans em referia i tenir cura d'un valor que no hem protegit prou, que és el de la lleialtat institucional.

El segon problema de fons és el de **la plurinacionalitat d'Espanya**. Més enllà del debat sobre l'exigència d'igualtat entre tots els espanyols, el debat sobre el caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic d'Espanya es situa entre dues doctrines confrontades: no hi ha altra nació que la Nació Espanyola, o a tota nació li ha de correspondre un Estat propi. Necessitem superar aquesta confrontació, sobre la base d'acceptar

que la Nació Espanyola està conformada per diverses Nacions que s'expliquen per la Història, per la Llengua i la cultura i, el que és més difícil de definir, pels sentiments. I sobre la base, alhora, d'acceptar que Catalunya és una Nació, però que el fet de sentir-se'n com a tal no li dóna el dret indiscutible de disposar d'un Estat propi.

Ni tots els Estats són uninacionals, ni totes les Nacions es corresponen a un sol Estat.

Aquestes qüestions que acabo de descriure, desgraciadament, preocupen poc o res a les formacions polítiques immobilistes per a les que no cal resoldre aquests problemes, perquè són menors o simplement no existeixen. Han sentit `parlar-ne a Ciutadans o al PP? Aquesta diferència amb ells, no menor, és reconeguda per les organitzacions independentistes i els seus col·laboradors o socis potencials.

2 (idea)

El govern que jo vaig presidir, com van fer els governs anteriors, **va abordar aquest conjunt de problemes o deficiències per la via de la negociació i el pacte**. La reforma de l'Estatut fou un intent d'abordar-los, però la Sentència del TC – precedida dissortadament per les maniobres del Partit Popular – va tenir un impacte polític gravíssim, al marge de l'abast jurídic concret de la sentència i de les possibilitats, encara avui obertes, de corregir els seus efectes per la via legislativa.

La sentència va significar per a alguns la desautorització de tota lògica negociadora. Va servir com argument per justificar que la única solució possible era marxar d'Espanya i construir un nou estat independent en el que tots els problemes que he esmentat, i qualsevol altre, es podrien resoldre satisfactòriament.

El nacionalisme considera, sempre, que l'objectiu del ple desplegament de la nació només es pot assolir creant un estat independent. Però el nacionalisme català, fins ara, havia considerat que aquest "programa màxim" no havia de formar part de l'agenda política. La creixent onada popular de rebuig a la política recentralitzadora del govern Rajoy i, no ho

oblidem, els efectes negatius d'una dura crisi econòmica, van provocar un moviment tàctic en l'antiga Convergència Democràtica. Es tractava d'apujar-se a la onada per controlar-la i de pas diluir les seves responsabilitats en les retallades de les polítiques socials. Però van acabar essent controlats per la pròpia onada que van contribuir a fer créixer.

La solució, per a tot, era la independència. El debat sobre els problemes concrets de l'autogovern i sobre les possibles solucions ha desaparegut. En el seu lloc, es discuteix amb fe religiosa sobre les raons que justifiquen la ruptura de l'Estat, la desobediència al marc legal i la defensa contra la "repressió" i les "agressions" d'Espanya, l'enemic exterior contra qui tota lluita queda justificada.

Més enllà de consideracions i objeccions jurídiques i constitucionals, vull dir que, des del meu punt de vista, **la independència no és possible però a més a més és una mala solució.**

És **una mala solució per a Catalunya**, per què provocaria la ruptura de vincles sentimentals i afectius molt consolidats al llarg d'una llarga Història comuna. Per què provocaria gravíssims problemes al nostre teixit productiu per les dificultats d'operar en el mercat espanyol, fonamental – diguin el que diguin – per a les nostres empreses i serveis. Per què implicaria problemes per a la obertura de la nostra economia, que ho és també com a conseqüència de la pertinença a Espanya i a Europa. Per què, encara que s'entestin en dir el contrari, implicaria la sortida de la Unió Europea i del mercat comú, amb els efectes que d'això se'n derivarien.

És **una mala solució per a Espanya**, per la pèrdua d'una part significativa del territori i de l'economia espanyola, per la crisi institucional que produiria, per la ruptura emocional i per la pèrdua de pes en el context europeu. No cal ser molt agosarat per saber que cap Estat no vol mutilar-se de bon grat, ni cap govern d'un estat democràtic està disposat a permetre-ho.

És **una mala solució per a Europa**, pel precedent que implica un conflicte territorial en una unió d'estats on la diversitat "regional" o "nacional" és un fet no sempre fàcil de gestionar i per les conseqüències que comportaria la inestabilitat política, econòmica i financera de la quarta

economia europea. En uns moments tan difícils per al projecte europeu, en un context de revisió del paper de la Unió Europea en un món globalitzat amb nous lideratges mundials, en plena digestió dels problemes plantejats per la sortida del Regne Unit, no es pot pretendre que el projecte independentista acumuli gaires simpaties.

3 (idea)

El “procés” ha estat letal per al nostre País. Els efectes de la gravíssima crisi política i institucional ja els tenim aquí, i de res no serveixen ara les lamentacions dels qui reconeixen que tal vegada es van passar de frenada.

És un fet que hem deixat de ser una plaça important en el món financer i de les assegurances. Les dues grans entitats bancàries i les principals companyies asseguradores van decidir traslladar la seva seu social. Totes les grans empreses catalanes que formen part de l'IBEX, menys una, també. Més de 2.500 empreses dels sectors més diversos, també.

No es pot menystenir aquest fet. Hem sentit, sobre això, moltes ocurrencies irresponsables. La primera, de boca de qui era vicepresident econòmic de la Generalitat, en el sentit que la sortida d'aquestes empreses no tenia importància, per què ja en vindrien de noves i, a més, eren més les que es quedaven que les que marxaven. La segona, no menys pintoresca, de diversos portantsveus de l'independentisme, afirmant que aquesta és una nova agressió d'Espanya, inductora encoberta d'aquestes decisions.

Que ningú no s'enganyi: **La sortida de la seu social és un exponent de la manca de confiança d'accionistes i inversors** i una decisió dels responsables empresarials per evitar la caiguda del preu de les seves accions i del seu valor reputacional. A la sortida de la seu social acostuma a seguir la de la seu fiscal. I aquesta arrossega, a mig termini, la dels centres directius.

Ja hi ha moltes dades que van posant de manifest **el dany ocasionat a la nostra economia**. Deixin-me donar alguns flaxos:

- Les caigudes de facturació i reserves hoteleres. Així com les caigudes de vendes en els principals nusos comercials de Barcelona que algunes estimacions situen entre el 15 i el 30%, la caiguda de venda de llibres, de assistència al teatre, entre altres. Es a dir, una generalitzada caiguda del consum fruit de la desconfiança en el present i la incertesa del futur.
- La matriculació de vehicles per a particulars del passat mes d'octubre, que si be al conjunt d'Espanya ha mantingut un creixement mitjà del 13.6%, a Catalunya ha estat només del 4.6%.
- El retrocés en la creació de noves empreses. En relació a setembre de 2016 ha caigut un 26.6%, molt per sobre del percentatge del conjunt d'Espanya que ha estat del 9%. Ja portem quatre mesos de descensos en aquest camp.
- Els informes de la AIREF i del Banc d'Espanya, que alerten ja del risc que la situació comporta per al creixement del PIB de Catalunya i, també, del conjunt d'Espanya.
- El degoteig de informacions sobre empreses multinacionals amb seu a Catalunya, que decideixen ajornar o cancel·lar inversions previstes al nostre territori.

Parlar dels riscos econòmics era censurat pels apòstols del “procés” com a “discurs de la por”. Ara, que ja no és un simple pronòstic, podem exigir més respecte i menys silencis còmplices o estètics.

El dèficit fiscal del que tan hem parlat i parlem pot ser cosa del passat en poc temps si continua el “procés” i la incertesa. Per entendre'ns, en llenguatge europeu, podem deixar de ser contribuents net en uns anys si ens endinsem en un període de declivi econòmic.

Qui ha guanyat amb el “procés”?, la Comunitat de Madrid i València i les seves elits. Qui ha perdut? Tots, però especialment nosaltres, la societat catalana.

Essent molt greus les conseqüències econòmiques del procés, els he de dir amb franquesa que n'hi ha que encara em preocupen més. Em refereixo a la ruptura social i al desprestigi de les nostres institucions.

Deien, en començar aquest magnífic viatge a Ítaca, que no hi hauria **ruptura social**. Doncs bé, la fractura social és creixent i cada dia més evident. És una fractura que tots podem constatar entre familiars, amics, a la feina, en el món associatiu. La societat catalana està polaritzada i de mal humor.

O ets dels uns, o ets dels altres. De res no serveix mantenir posicions moderades o crítiques entre ambos extrems. El que se'ns ha exigít a tots durant aquest període – i se'ns exigeix encara – és que optem per una o altra posició binària. O amb nosaltres o contra nosaltres. I el que és més greu, ara pretenen que aquesta posició binària sigui una frontera entre els demòcrates, és a dir els partidaris de la causa, i els no demòcrates, és a dir, tots els altres.

Aquesta és, al meu entendre, la ferida més gran que han ocasionat aquests anys de tensió creixent. Una tensió promoguda, programada i volguda pels estrategues del procés.

Han abandonat **el principal objectiu del catalanisme polític**, que haurem de refer: el de fer d'aquest país un sol poble, divers quant a procedències, anhels, opinions, però unit al voltant de les seves institucions per a fer un país cohesionat on tots puguem viure be i en pau.

A més dels efectes econòmics i de la fractura social, el procés ha significat **el desprestigi de les nostres institucions**. En aquests anys, la tasca de govern de la Generalitat s'ha situat sota mínims. Ha destacat el relat, la propaganda, les cimeres polítiques i històriques, els cops d'efecte i l'astúcia. Però no l'obra de govern.

Un govern que no governa perd credibilitat. La perd cap enfora i cap endins. La perd davant els operadors econòmics, la perd davant els actors

internacionals. Si a més és un govern hostil cap els discrepants, la confiança encara queda més ressentida.

Hem perdut credibilitat a Espanya, per descomptat. De liderar els canvis polítics, econòmics i culturals de l'Espanya democràtica, ens hem convertit en el principal problema polític espanyol.

L'hem perduda, també, a Europa. Catalunya ha tingut un paper important en el projecte europeu. I Barcelona ha estat, fins fa pocs anys, un lloc habitual de parada de caps d'Estat i de Govern. Avui això ha desaparegut. Catalunya s'ha convertit en una preocupació. Els estrategues del procés volien que a tot arreu es parlés de Catalunya i sí, ho han aconseguit. Dubto, però, que la manera en que Catalunya està present al món avui dia sigui la nostra millor targeta de visita. Ens ajudarà la internacionalització del "procés" ha aconseguir l'EMA per Barcelona?

Amb tot, el més greu és que aquesta pèrdua de confiança en les nostres institucions d'autogovern afecta els ciutadans del país. Veure com un govern banalitzava la desobediència a les lleis o com un Parlament actua sense el més mínim rigor jurídic i tècnic fa que molts ciutadans de Catalunya no sentin aquestes com les seves institucions. I això és, crec, lamentable. I molt perillós.

Massa temps i massa responsables polítics donant lliçons de democràcia i criticant la baixa qualitat de la democràcia espanyola, i a la vegada deixant que organitzacions i persones alienes a les institucions democràtiques condicionin el govern. I que es dediquin, tan aviat a pressionar per aconseguir dimissions de directors de mitjans que no són partidaris del "procés", com a relacionar-se amb foscos personatges al servei i interessos encara més foscos a nivell internacional.

Situats en aquest punt, em sembla que haurem de començar a fer explícita **l'exigència de responsabilitats per aquests errors comesos**. No em refereixo a les responsabilitats de caràcter penal que els tribunals hauran de dirimir. Em refereixo a les responsabilitats polítiques.

És o no és cert que els responsables de la Generalitat han enganyat promentent un procés indolor, ràpid, pacífic i exitós?

Són certes o no les conseqüències negatives per a la societat catalana d'aquesta aventura?

Els responsables, ho són per ignorància, per incompetència o per mala fe?

És cert o no que l'estratègia de l'augment de la tensió ha existit? Que han volgut trencar la societat catalana per tal que es generés un conflicte, com més gran millor, per tal de forçar la intervenció de no se sap qui i que ara intenten justificar amb noves mentides per ignorar el fiasco de la DUI, la non nata república catalana i continuar alimentant la ficció?

Amb serenitat, sense revengisme de cap mena, amb la humilitat dels que sabem que tots tenim una part de responsabilitat en aquest desastre, dic que aquesta societat haurà de mirar-se als seus ulls i reconèixer els errors col·lectius i les responsabilitats personals. No podem deixar de fer-ho si volem resoldre les ferides que he esmentat.

4 (idea)

Alguns hem mantingut, durant tot aquest temps, la tesi de que **els canvis necessaris per la millora del nostre autogovern eren possibles**. Ho segueixen sent.

Cal posar el comptador a zero. Identificar els problemes concrets, buscar les solucions, negociar, teixir aliances, acordar... Cal, en definitiva, tornar a fer política democràtica.

Naturalment que el fracàs de les vies de diàleg i de negociació no les podem atribuir en exclusiva al Govern de la Generalitat. L'escassíssima predisposició al pacte del govern de majoria absoluta del president Rajoy, la incapacitat per entendre la naturalesa del problema i l'excés de càlcul electoral de tots plegats, ho han fet difícil.

Però ara ja no és moment d'analitzar el perquè del fracàs d'una via de negociació. Ara és evident que no hi ha una altra via. El govern d'Espanya ho ha d'entendre. I el govern de Catalunya, sigui quina sigui la seva conformació, també.

La reforma constitucional és possible. Fins fa ben poc no se'n podia ni parlar. Els socialistes han fet un esforç de concreció de les seves propostes, amb la declaració de Granada i la Declaració de Barcelona. No es pot pas dir que no han assumit compromisos en aquesta direcció, malgrat que aquest projecte va rebre el menyspreu tant del govern d'Espanya com del de Catalunya.

Ara tots els actors reconeixen que cal obrir el dossier. L'inici dels treballs de la Comissió constituïda al Congrés dels Diputats, malgrat totes les limitacions derivades del context polític actual, especialment en període preelectoral, és un primer pas. Seria una enorme irresponsabilitat no aprofitar aquesta oportunitat, per petita que sigui. Per això, amb tota la modèstia, faig una crida a tots els grups parlamentaris a participar-hi. I més en particular, faig una crida a Podemos i a les seves organitzacions per tal que no s'hi absentin. Es fa molt difícil creure que disposin d'un projecte articulat sobre Espanya si no són capaços de contribuir amb les seves propostes a aquesta iniciativa. Igualment a les formacions nacionalistes. No participar es fer el joc als sectors més immobilitats del nacionalisme espanyol... que també existeix, i ha crescut... un altra de les conseqüències del "procés"!

No és una reforma fàcil, ni ràpida. Caldrà que sigui el resultat d'un consens tan ampli com el que va permetre aprovar la de 1979. Només així podrem disposar d'un nou instrument acceptat per la immensa majoria, que doni

peu a la construcció d'un nou Pacte Constitucional i que pugui ser avalat, per mitjà d'un referèndum, per la ciutadania.

En paral·lel als treballs sobre una reforma constitucional, es poden posar en marxa diverses actuacions que han de permetre articular nous acords. Hi ha una reforma del sistema de finançament pendent. Hi ha un conjunt de matèries plantejades al govern d'Espanya en el seu dia pel Govern de la Generalitat. Hi ha marge per als acords polítics que permetin entrar en una nova via de diàleg.

Hi ha d'haver, però, renúncies. Com en tota negociació. Ni l'immobilisme, ni el tot o res ens porten enlloc.

5 (idea)

Les eleccions del 21 de desembre obren un nou escenari. O, per ser més precís, el poden obrir.

En primer lloc perquè han posat de manifest el fracàs de la via insurreccional i unilateral assajada. D'una manera o altra, els principals dirigents polítics partidaris de la DUI han acabat reconeixent que la seva era una aventura sense fonament, cridada d'antuvi al fracàs, sense cap possibilitat de reconeixement internacional ni cap capacitat per ser duta a la pràctica, més enllà de la retòrica.

En una nova contorsió tàctica, ara se'ns dirà que aquestes eleccions han de servir per validar el "full de ruta", per obtenir una nova legitimitat i intentar, fer de nou, allò que no han pogut fer.

Es digui el que es digui, es tracta d'unes eleccions al Parlament de Catalunya, que serviran per elegir els diputats i les diputades que hauran d'investir un nou president de la Generalitat, en funció de les majories parlamentaries que puguin construir.

Unes eleccions que hauria hagut de convocar el president Puigdemont. Aquest era el seu deure. Ell havia de ser conscient de que el referèndum de l'1 d'octubre tenia carència de legitimitat i legalitat i de que la declaració unilateral d'independència era una quimera que duraria unes hores. Però li van tremolar les cames, com a conseqüència de les fortíssimes pressions internes que patia i que limitaren la seva autonomia com a cap de govern. Ha estat el pitjor servei que podia fer a la nostra Generalitat. Alguns no volíem ni la DUI, ni el 155, i vàrem fer tot el possible perquè no es fes la DUI i es convoquessin eleccions i així evitar el 155. D'altres, que ara bramen contra el 155, van ser "palmeros" o acompanyants del promotor de la DUI.

No desitjo que aquestes eleccions consolidin una política de fronts. Si ens situem en aquesta lògica, la del uns contra els altres, o la dels vencedors o vençuts, ho tindrem molt més difícil per arreglar les coses.

Per això valoro especialment l'esforç que està fent Miquel Iceta i el PSC. L'acord per incorporar a la candidatura a representants d'Units Per Avançar, així com d'altres persones de procedències tant diverses, és un senyal molt rellevant. El missatge és clar: el catalanisme polític, el que busca la millora de l'autogovern, la presència de Catalunya en el pont de comandament de l'economia i la política espanyola, el que busca la construcció d'una societat més justa, on els efectes de la crisi i també de la recuperació es reparteixin equitativament, aquest catalanisme, dic, és plenament vigent. L'han volgut enterrar, però és ben viu.

Aquesta oferta electoral s'adreça, entenc jo, als electors de sempre del Partit dels Socialistes de Catalunya, però també a tots aquells que han donat suport tradicionalment al catalanisme moderat de l'antiga CiU i als que, des de posicions més progressistes, consideren que la via del PSC és la que millor garanteix la recuperació de la concòrdia a la nostra societat i la posada en marxa d'una agenda social, avui desapareguda del dia a dia del govern.

És molt difícil predir ara per ara el resultat d'aquests comicis. Hi ha massa interrogants i, a més, hem de reconèixer que es celebren en un context extraordinari, massa sotmès a cops d'efecte que molt probablement seran duts a terme pels guionistes de l'astúcia. El meu desig és que es puguin desenvolupar en les condicions més normals possibles, de manera que tots els candidats i les candidates puguin realitzar la seva campanya i ho puguin fer sense cap tipus de trava. I que per tant la campanya es pugui dur a terme amb tots els candidats a Catalunya i en llibertat, dit això amb tot el respecte a les decisions de jutges i tribunals.

Sense prejudicar el seu resultat, i per descomptat desitjant la més àmplia victòria per la candidatura de Miquel Iceta, el nou govern de la Generalitat s'haurà de situar en un nou context. Tothom sap quin són els límits. I tothom hauria de saber, també, quins són els riscos de no fer res. El nou govern tindrà, davant seu, la responsabilitat normal de governar, encara que dir això pugui semblar una obvietat. Però a més, tindrà la responsabilitat de suturar ferides, recuperar ponts de diàleg i preparar el terreny per a una negociació que permeti encarar els problemes de l'autogovern que abans he comentat.

Si algú pensa que després d'aquestes eleccions es poden tornar a repetir els errors comesos es tornarà a equivocar. També s'equivoquen els que pensen que el govern espanyol pot continuar ignorant els problemes com ha fet els darrers anys. Ambdós causarien un gran dany a la societat catalana i espanyola a la que diuen servir.

6 (idea)

I ja, per acabar, vull expressar un desig per després de les eleccions. Sé que pot semblar prematur fer-ho abans de saber-ne els resultats, però em sembla important deixar-ho dit. Encara que l'atmosfera segueixi plena de crits i declaracions apel·lant al nou país imaginari que no ha pogut ser, **el mot d'ordre ha de ser reconstrucció.**

Ens cal reconstruir els ponts trencats i les institucions del nostre autogovern, tensionades fins el punt de trencar-ne la seva legitimitat. Reconstruir el nostre prestigi col·lectiu a Europa. Reconstruir els afectes i la cultura política del pacte.

Els silencis acumulats han de convertir-se en energia de canvi, han d'emergir per donar un tomb a la situació.

Tots tenim ara una nova oportunitat: la de la reconstrucció sobre la base de la reconciliació. Entre catalans. També amb els ciutadans i les ciutadanes d'aquesta Espanya que volem diferent, respectuosa de la nostra personalitat, però també respectada.

És l'hora del retorn del catalanisme transversal, plural. L'hora dels moderats. És hora de treballar per refer el projecte d'una Catalunya inclusiva, capaç de recuperar el seu lideratge econòmic, social, cultural i polític. Capaç de ser percebuda a Europa com un referent i no com un problema. Capaç de ser respectada a Espanya pel seu potencial i per la seva capacitat d'empènyer els canvis necessaris per a una nova fase de modernització de l'Estat.

Estic segur que es un desig i una necessitat àmpliament compartida.

Moltes gràcies per la seva atenció.